

VERDEN

Dagen
for
dagen

Side 22 og 23

Kvinnelige studenter demonstrerte i går utenfor universitetet i Sanaa til støtte for en medstudent som er arrestert i forbindelse med terroravsløringene. FOTO: GAMAL NOMAN/AFP

Krever studenten løslatt

■ Demonstrasjoner i Jemen

■ Saudier mistenkt for å ha laget pakkebombene

Avhørene av en 22 år gammel dataingeniørstudent fortsetter i Jemens hovedstad Sanaa. Hun er mistenkt for å være innblandet i forsendelsen av pakkene.

Aftenpostens
korrespondent
JØRGEN LOHNE

Amman

Studenten ble ifølge offisielle kilder sporet opp via et telefonnummer hun hadde etterlatt seg hos et transportfirma. Ifølge nyhetsbyrået AP ble også moren arrestert. Hun skal ikke ha fått tilgang til advokat.

Den mistenkte er blitt identifisert som Hanan al-Samawi, og hennes medstudenter har organisert protester mot pågripelsen, som de mener er uriktig. Yahya al-Hammadi, en 21 år gammel ingeniørstudent, fortalte til

Reuters at Samawi hadde deltatt i undervisningen helt frem til dagen før arrestasjonen.

– Hun var ikke kjent som aktiv på noe felt, hverken når det gjaldt politikk eller religion. Dette er helt uforståelig for meg, sa Hammadi.

Bombemakeren. USA mener en saudiarabisk Al-Qaida-leder som opererer i Jemen, er den som har laget bombene som ble sendt ut av landet med fly.

Trolig var det samme person som laget de to pakkebombene, som også sto bak den mislykkede underbuksebomba på et amerikansk fly 1. juledag 2009, mener sjefen for USAs antiterrorinnsats, John Brennan. Mannen som er utpekt som mistenkt heter Ibrahim Hassan al-Asiri, en av lederne i Al-Qaida på den arabiske halvøy (AQAP).

Saudieren er én av flere som har forlatt hjemlandet og tatt tilhold i Jemen etter Saudi-Arabias effektive kamp mot terrornettverket de siste årene.

Dette er saken

Fredag ble det kjent at to pakker med sprengstoff ble funnet, en i Dubai og en i Storbritannia. Begge var sendt fra Jemen, og de var adressert til jødiske sentre i Chicago.

Sprengstoffet var det samme hos den såkalte trusemannen som 1. juledag i fjor forsøkte å sprengte et fly over amerikansk territorium.

Al Qaidas avdeling på Den arabiske halvøy antas å stå bak, og en saudiaraber er utpekt som mannen som laget dem.

En jemenittisk kvinne er arrestert i saken.

Aftenposten fakta

AQAP har sitt hovedsete i Jemen. Det som kjennetegner alle aksjonene, er at sprengstoffet PETN er brukt til å lage de avanserte bombene, påpeker Brennan overfor ABC News.

Han fastslår at Asiri er erfaren og svært farlig: – Vi må finne ham og pågripe ham snarest mulig.

Passasjerfly. Bombepakken som fredag ble funnet i Dubai, var kommet dit fra Jemens hovedstad Sanaa via Doha i Qatar. På begge strekningene ble pakken fraktet med passasjerfly fra Qatar Airways.

Den andre pakkebomba ble oppdaget på East Midlands lufthavn i Storbritannia. Tips fra saudisk etterretning skal ha vært avgjørende for avsløringen av begge bombene, som var gjemt i blekkpatroner til printere.

Inntil i går var det antatt at begge sprenglegemene, som lå i pakker adressert til jødiske sentre i Chicago, var blitt fraktet bare på godstransportfly.

Hverken avsløringen av at det er sendt pakker med eksplosiver fra Jemen eller terrorplanene i Sverige, har ført til at Politiets sikkerhetstjeneste har oppjustert trusselnivået i Norge, melder NTB. jorgen.lohne@aftenposten.no

Har tekniske bevis i Göteborg

■ Svensk politi har sikret teknisk bevis i etterforskningen av bombetrusselene i Göteborg, skriver Dagens Nyheter. Men hva det er snakk om, vil ikke politiet gå ut med. Aftenbladet skriver at de fire mennene som ble pågrepet mistenkt for terrorforberedelse i Göteborg lørdag, er i samme familie. De er mellom 28 og 48 år gamle, fra Syria, er gift og har barn. To av dem skal være brødre. Lørdag kveld ble to av mennene løslatt fra varetekt, mens de to pågrepne ble formelt sikket i saken. De to løslatte har fortsatt status som mistenkte. Mennene skal ha flyttet til Sverige for omkring 20 år siden. (NBB-TT)

Gikk ned tre kilo i trygdeprotest

■ En estisk politiker levde som Estlands lavest trygdede – på 16 kroner dagen – i protest mot landets trygdesatser. Ordningen gir en månedlig utbetaling på 64 euro, eller knappe 530 kroner, til landets lavest trygdede. – De 64 euroene brukte jeg bare på mat, men pengene skal også dekke andre utgifter som såpe og besøk hos frisøren, sier **Heimar Lenk** etter å ha avsluttet eksperimentet. Den tidligere journalisten og nåværende opposisjonspolitiker hevdet han klarte å overleve på 2 euro dagen ved å drikke mye te og spise billig grøt og hvitt brød.

– Jeg gikk ned nesten tre kilo, sier Lenk. Han ber om at minstetrygden økes til nivået for minstelønn, som er på 278 euro, tilsvarende ca. 2300 kroner, måneden. (NTB-AFP)

Opprørere angrep kirke i Bagdad

■ Opprørere fra en irakisk Al-Qaida-gruppe angrep i går en kirke i sentrum av Iraks hovedstad Bagdad. Flere kirkegjengere ble tatt til fange, og opprørerne truet med å drepe gislerne. – Terrorister holder et antall kirkegjengere og to prester som gisler inne i kirken. De krever at terrorister som sitter fengslet i Irak og Egypt blir løslatt, sa biskop **Shlimoune Wardouni** i går. Opprørerne skal ha søkt tilflukt i kirken etter å ha skutt og drept to vakter utenfor Bagdads aksjebørs. (NTB-DPA-AFP)

Selvmondsaksjon i Istanbul

■ På Taksim-plassen, midt i hjertet av det moderne Istanbul, slo en antatt selvmondsbomber til i går formiddag. Mistanken rettes mot kurdiske PKK, for angrepet kom samme dag som våpenhvilen utløp. Til tross for at torget var tungt bevoktet av tyrkisk politi, klarte angriperne å skape frykt og kaos i et område fullt av kafeer, butikker og hoteller. Området er også et knutepunkt for kollektivtrafikk. 32 mennesker ble såret, 17 sivile og 15 politifolk. (NTB-AFP-Reuters)

Serbia beholder egne klasevåpen

■ Norge bruker millioner av kroner på rydding av klasevåpen i Serbia. Imens fortsetter Serbia å produsere og lagre egne klasevåpen og nekter å undertegne konvensjonen mot våpentypen. Men Serbias klasevåpenholdning får ingen konsekvenser for forholdet Norge-Serbia, sier statssekretær **Espen Barth Eide**. – Nei, det er ikke en belastning for forholdet. Vi har et meget godt bilateralt forhold til Serbia. Det er viktig å fjerne klasevåpen i Serbia, og vi bistår med det, blant annet gjennom Norsk Folkehjelp, men serbiske myndigheter er ansvarlige for ryddearbeidet, sier han. Norge rydder dermed klasevåpen i et land som selv i prinsippet er forberedt på å bruke dem. (NTB)

Heimar Lenk

Pasienter fra hele

Leger og sykehus i verdensklasse

Den australske pasienten Ron Wilks bekymret seg for infeksjoner og altfor sterk curry. Nå gleder han seg over å kunne ta beina fatt til Taj Mahal.

Aftenpostens korrespondent KRISTIN SOLBERG
New Delhi

På denne tiden i fjor falt den australske snekkeren Ron Wilks (48) ned fra en stige og knuste kneet. Like etter fikk han nok en dårlig nyhet: Ettersom han ikke hadde helseforsikring, ville kneoperasjonen koste 28 000 australske dollar, tilsvarende 160 000 norske kroner. Det hadde han ikke råd til.

I dag smiler Wilks bredt fra en sykehusseng i den indiske hovedstaden. Kneet er så godt som nytt og operasjon og flybilletter kostet bare om lag en tredjedel av det han måtte ha betalt hjemme.

– Standarden på helsetjenestene er som i Australia, sier Wilks.

Helseturisme øker. Mens rike indere for et par tiår siden dro til utlandet for kompliserte operasjoner, trekker utlendinger nå til India når de skal under kniven eller på andre måter bedre helsen. Kostnadene for helsetjenester er nemlig langt lavere enn i Vesten. Samtidig byr India i dag på både leger og sykehus i verdensklasse, og ventetidene er kortere – eller helt fraværende.

Dermed kommer folk fra hele verden til indiske storbyer for å få utført alt fra livsnødvendige hjerteoperasjoner til plastisk kirurgi og tannlegebesøk.

Trenden er ennå i startfasen, men kombinasjonen av globalisering, en aldrende vestlig befolkning og en stadig bedre asiatiske helsesektor, gjør at den antas å bli langvarig.

Det indiske analyseselskapet RNCOS er blant dem som har stor tro på fenomenet. I sin rapport *Asian Medical Tourism Analysis* trekker firmaet frem India som en av de raskest voksende destinasjonene i regionen.

– En aldrende befolkning i Vesten og lange ventelister for ortopediske operasjoner, plastisk kirurgi og nevrologisk kirurgi kan føre til at det asiatiske helseturismarkedet blir foretrukket for pasienter i USA og EU, sier direktør Shushmul Maheshwari i RNCOS til Aftenposten.

De indiske myndighetene er ikke mindre optimistiske, og anslår at helseturisme kan generere over tre milliarder amerikanske dollar årlig for den kommende økonomiske supermakten.

Dalai Lama. Ron Wilks leste først om helsetjenestene i India på Internett, og medgir at han var skeptisk til å la seg operere på subkontinentet. Ikke bare tåler han ikke sterkt krydder curry, men han var også bekymret for hygieneforholdene.

Australske Ron Wilks (48) hadde ikke råd til operasjonen i hjemlandet og tok derfor turen til India. Det er han strålende fornøyd med. – Antall helseturister øker dag for dag, sier Prem Kumar (t.v.) som jobber for et reisebyrå som spesialiserer seg på helseturisme. Han har tatt seg av Wilks siden han landet i New Delhi. ALLE FOTO: KRISTIN SOLBERG

– Jeg var bekymret for infeksjoner, siden dette ligger i den tredje verden. Men nå vil jeg anbefale dette til enhver, sier han.

Han har bare lovord å si om privatsykehuset Max i New Delhi, der han har tiltrakt de siste dagene. Her har mange av legene lang erfaring fra sykehus i Vesten, og det teknologiske utstyret er like bra som i den industrielle verden. Noen av sykehusets tidligere pasienter er dessuten verdenskjente: Dalai Lama kom hit da han måtte opereres for å fjerne gallestein for et par år siden.

– Veksten vi har sett i helseturisme de siste tre årene har vært fenomenal, fra alle regioner, sier Hari S. Boolchandani, sjef for avdelingen for internasjonale pasienter ved sykehuset, og legger til at sykehuset behandlet 3500 utenlandske pasienter i fjor, opp fra 800 to år tidligere.

– Vi tilbyr operasjoner som i USA ville ha kostet åtte til ti ganger så mye.

Det er åpenbart at sykehuset satsar på denne typen pasienter. Her finnes tolker som kan hjelpe dem som ikke snakker engelsk, og pasienter med hjemlengsel kan velge mellom sykehusmat fra de fleste verdensdeler.

Uten legehjelp. Noen kritikere mener imidlertid at helseturisme til et utviklingsland som India kan være etisk problematisk. Mens rikere indere i dag kan dra nytte av privatsykehus som Max, har store deler av befolkningen ikke tilgang til helsetjenester av anstendig kvalitet. De offentlige sykehusene er ofte preget av dårlige hygieneforhold og mangel på utstyr og ekspertise. Sykdommer som kan kureres, fortsetter dermed å drepe fattige indere og noen lever hele livet uten å se snurten av en lege.

Legene ved Max mener likevel at de tjener hjemlandet ved å ta imot utenlandske pasienter.

– Når vi snakker om pasienter uten tilgang til helsetjenester, snakker vi om pasienter på landsbygda. De ville ikke ha kommet til Max uansett. Vi trenger å bedre den elementære helsetjenesten, men det har ikke noe med de internasjonale pasientene å gjøre, sier kretflelegen Anupama Hooda.

Hjerteoperert. Noen etasjer under Ron Wilks på Max ligger en annen helseturist i en liten sykehusseng. Nyopererte Abdul Bahman Ayad er bare 21 dager

gammel. Et bitte lite – og nå også velfungerende – hjerte pumper blodet hans rundt i kroppen.

Den lille gutten kommer fra Irak, der helsetjenestene ikke kan måle seg med Indias. Tidligere ville hans velstående foreldre ha blitt nødt til å ta ham med til USA eller Europa for å rette på den medfødte hjertefeilen, men i dag er India et nærmere og rimeligere alternativ.

– Den største fordelene er at hjerteoperasjoner koster lite her, og suksessraten er like høy som i USA, sier barnelegen Viresh Mahajan, som var blant tre leger som for to dager siden utførte en komplisert hjerteoperasjon på Abdul.

– Indiske leger har spredd seg overalt i verden. Du kan dermed godt få en indisk lege i USA eller Canada, men da må du betale mye mer, sier han.

Til Taj. Ron Wilks er storforføyd med sin indiske lege.

– Jeg har ikke gått på 12 måneder. To timer etter operasjonen kunne jeg gå igjen, sier han.

Om noen få dager skal han skrives ut. Før han vender nesens hjem, skal han ta turen innom Taj Mahal – uten krykker.

kristin.solberg@aftenposten.no

verden drar til India

■ Lokkes av billige operasjoner

Som mange andre av legene ved privatsykehuset Max har Anupama Hooda jobbet flere år i USA. Her med en afghansk kreftpasient som er kommet til India fordi helsetilbudet i hjemlandet ikke er godt nok.

Abdul Bahman Ayad fra Irak er bare 21 dager gammel, men allerede helseturist. Barnelegen Viresh Mahajan har sørget for at hjertet nå slår som det skal.

Helsereiser fra Norge

Indisk medisin er mer mye enn tilbud om surrogati. Også fra Norge reiser pasienter på både helse- og velværeturer.

STEIN ERIK KIRKEBØEN

Nordmenn har funnet ut at India kan tilby medisinsk behandling på høyt nivå til lav pris. Og det er tilbud til mange flere enn de som ønsker seg et barn født av en surrogatmor.

Irene Bjorheim driver reisebyrået Golden Mango Travel, som har spesialisert seg på nettopp helsereiser til India for enkeltpersoner og grupper. Hun har holdt på i ti år, og sender et hundretall pasienter hvert år.

– Det er pasienter med og uten diagnose. Veldig mange reiser til sentre hvor de får behandling etter eldgamle ayurvediske (se fakta) prinsipper hvor det er sentralt å styrke immunforsvaret. De behandler de fleste former for sykdom, også enkelte ty-

per kreft, hvis pasienten kommer inn tidlig nok.

Bjorheim kjenner også til at pasienter reiser til India for tradisjonell skolemedisinsk behandling.

– Tannbehandling på et nivå som er minst like høyt som her hjemme, koster maksimalt 30 prosent av hva det gjør her. Jeg har hørt om øyebehandling av høy standard og det er veldig billig å kjøpe briller i India, sier Bjorheim.

Hun kjenner ikke til at noen av hennes pasienter har fått refundert sine utgifter av norske helsemyndigheter. – Men det skal visst være mulig.

I sykehuseko. Mer enn 70 000 pasienter opplevde i fjor at fris-

ten de fikk av norske sykehus for å få nødvendig behandling, ble brutt. Ingen ble sendt utenlands for behandling, og det til tross for at loven gir dem rett til det. Pasientrettighetsloven slår klinkende klart fast: Du skal på statens regning få behandling «uten opphold» – «om nødvendig fra privat tjenesteyter eller tjenesteyter utenfor riket». Totalt er kun 25 slike pasienter sendt ut av Norge for slik behandling siden 2004.

– Både i India og mange andre steder kan man få medisinsk behandling av høy kvalitet til en lav pris, sier divisjonsdirektør i Helsedirektoratet, Hans Petter Aarseth.

Han fraråder ikke nordmenn å reise til India for behandling,

«Både i India og mange andre steder kan man få medisinsk behandling av høy kvalitet til en lav pris»

Hans Petter Aarseth,
divisjonsdirektør i Helsedirektoratet

men det er ikke det samme som å bli behandlet hjemme, og han oppfordrer alle som vurderer det til å tenke seg godt om; billigbehandlingen kan bli dyr.

– For det første er det viktig å forsikre seg om at behandlingsstedet er ordentlig og skikkelig. Et stykke på vei kan man gjøre det på Internett, men det beste er å hente inn referanser fra tidligere pasienter, sier Aarseth, som også understreker at det er viktig å forsikre seg.

– Selv om sjansen for at noe skal gå galt ikke er større enn her hjemme, så er konsekvensene mye mer dramatiske. Det kan bli rasende dyrt med både opphold og hjemreise på et annet tidspunkt enn bestilt. Derfor er det viktig å forsikre seg mot det uforutsette. Behandling er sjelden helt uten risiko.

Kommer ikke staten inn som en reddende engel?

– Ved psykiske sykdommer gjør den det, men det skjer vanligvis ikke i forbindelse med behandling av somatiske sykdommer eller plager.

Ayurveda

(norsk: «Læren om livet») stammer fra India, der det ble grunnlagt som et helhetlig medisinsk system for ca. 7000 år siden. Ayurveda består blant annet av kostholds- og renseteknikker.

I India er ayurveda ett av fire parallelle, likeverdige medisinsystemer som alle er anerkjent av staten og som delvis også finansieres av staten. I tillegg til ayurveda, dreier det seg om vestlig medisin, siddha, unani og homeopati.

Aftenposten fakta

– Hva med behandling i alternativ medisin?

– Da er det enda viktigere å sjekke omhyggelig i forkant, det kan være både dyrt og dårlig. Det er pasienter som har ruinert seg på slik behandling, derfor er det enda viktigere å gjøre hjemmeleksen, sier Aarseth.

Nordkoreanske Kim Ho-Sok var i helgen én av 97 nordkoreanere som fikk møte sine sørkoreanske slektninger. Hun møtte broren Kim Ho-Dae, som sammen med 435 andre fikk reise til et feriested i nord.
FOTO: KIM HO-YOUNG, REUTERS

Fly fra Europa til Bagdad

Før første gang på 20 år landet et europeisk passasjerfly i Bagdad i går, noe som markerer et viktig skritt for Irak etter den amerikanske invasjonen i 2003. Flyet tok av fra Charles de Gaulle-flyplassen i Paris med 112 passasjerer, inkludert den franske handelsministeren **Anne-Marie Idrac** og 40 franske forretningsfolk. Ruteflyginger mellom de to hovedstedene ble innstilt etter Iraks invasjon av Kuwait i 1990. (NTB)

Korrupsjonsindeks

De 15 minst og 15 mest korrupte landene i verden, ifølge Transparency Internationals korrupsjonsindeks for 2010:

Savner entusiasmen

■ Misfornøyde demokrater velger sofaen fremfor stemmelokalene

Både president Barack Obama og partiets fotsoldater mobiliserer kjernevelgere for å hindre et kjempetap i kongressvalget.

Aftenpostens korrespondent
ALF OLE ASK
Los Angeles

– Vi ringer bare til folk som har registrert seg som demokrater. Klarer vi å få disse ut for å stemme, vil vi vinne valget, forklarer en optimistisk Agi Kessler. Hun er leder av valgkamporganisasjonen til Det demokratiske parti i San Fernando Valley utenfor Los Angeles.

Dette er det største valgkamp-senteret demokratene har i California. For to år siden var det ikke nei i noens munn når de ringte. Nå er det annerledes. Meningsmålingene forteller at luften er gått ut av Obamabalongen. To år inn i den økonomiske krisen, som har slått hardt inn i California, er det selv her ikke så lett å få folk som er registrerte demokrater til å stemme.

Republikanerne satser. På dager før valget viser en meningsmåling i avisen i USA Today at entusiasmen er større blant de republikanske velgerne enn blant demokratene. 63 prosent av de spurte som sier de er republikanere forteller at det er større sjans for at de vil stemme denne gang. Tallene for demokratene er 37 prosent. Målingen er gjort av instituttet Gallup, og dette er den største forskjellen i valgentsusiasme som er målt siden instituttet startet med å måle dette i 1994. Målingen er tatt opp etter at president Barack Obama innledet sin offensiv for

Kongressen

Representantenes hus: Består av 435 seter, som fordeles mellom USAs delstater etter folketallet. Etter valget i 2008 fikk det sammensetningen 257 demokrater og 178 republikanere.

Senatet: Hver delstat har to senatorer som velges for seks år, totalt 100. En tredjedel av Senatet er på valg hvert annet år. I dag er det 59 demokrater inkludert uavhengige som stemmer med dem, og 41 republikanere som dermed har et blokkerende mindretall.

Valg: 2. november er det valg til Kongressens to kamre. Meningsmålingene viser at demokratene kan miste flertallet i Representantenes hus og kanskje også Senatet.

California

California. Delstat vest i USA. Grenser til Mexico i sør, Oregon i nord, Nevada og Arizona i øst og Stillehavet i vest.

Ledighet. California har mer enn 12 prosent registrert ledighet, gjennomsnittet i USA er 9,6 prosent.

Økonomi. USAs største og verdens åttende største økonomi – større enn økonomien i Spania.

Aftenposten fakta

å få opp entusiasmen, men så langt har det ikke slått ut på meningsmålingene.

Denne helgen besøkte presidenten fire stater Illinois, Ohio, Pennsylvania og Connecticut. Målet er å sikre senatorkandidater.

En av veteranene i valgarbeid i San Fernando Valley er Roz Teller. Hun har deltatt som frivillig

Roz Teller er en av veteranene hva gjelder valgarbeid for demokratene i San Fernando Valley. Hun mener at de siste dagene har sett en økende entusiasme.
FOTO: ALF OLE ASK

ved alle valg siden 2003. Hennes observasjoner bekreftes av målingene.

– Det er ikke samme entusiasmen nå som i 2008. Alle ville stemme på Barack Obama. Men jeg synes nok at aktiviteten nå er nesten på høyde med det vi hadde ved mellomvalget i 2006, forklarer hun.

Et valg der demokratene gjorde det bra.

Målinger bommer. Men i USA er nasjonale målinger en ting, noe annet er kampen kan-

didat mot kandidat i valgdistrikt etter valgdistrikt. Flere steder meldes det om flere forhåndsstemmer enn før. En mulig høyere valgdeltagelse enn ved tidligere mellomvalg. Signaler som gjør at demokratene tror at de kan ha satt i gang en bølge som nasjonale målinger ikke fanger opp. Men frustrasjonen er der.

Tellers mange medarbeidere rapporterer om mange sinte og resignerte folk.

– Jeg tror årsaken til at mange demokrater sitter hjemme er sammensatt. Økonomien spiller

en vesentlig rolle, forventningene til Obama var skyhøye – noe han ikke kunne klare å innfri, og jeg tror det finnes en generell oppgitthet over politikerne, forklarer hun.

Alle som deltar i dette valgarbeidet er ulønnet frivillige. Det er et stort antall ungdommer fra videregående skole (high school) som ringer rundt. I USA er det vanlig at ungdom på videregående må gjøre samfunnsnyttig arbeid som ledd i utdannelsen. Det å delta i valgkamp er i California rubrisert under den

Det hendte 1. november

Har USA allerede prøvet den første vannstoff-bombe?

New York, 7. nov.

(NTB—Reuters). Flere amerikanske aviser antyder idag muligheten av at USA i all hemmelighet har prøvet verdens første vannstoff-bombe i Stillehavet. Man minner om atomkommisjonens erklæring i begynnelsen av september om at nye atomeksperimenter ville finne sted på Eniwetok-feltet i «høst».

Aftenposten 1952

USA sprenger den første hydrogenbomben i Eniwetakatollen ved Marshalløyene i Stillehavet.

Brasils president Lula da Silva hilser tilhengerne etter at han har gjort sin plikt og stemt i annen runde av presidentvalget. FOTO: PAULO WHITAKER, REUTERS

Dagens sitat

«Jeg bønnfaller dere, fortell alle som ikke er her i kveld, at enhver student i California som ikke stemmer ved dette valget, er med på å ødelegge fremtiden deres».

Tidligere president Bill Clinton mobiliserer foran morgendagens valg

Haiangrep

En 19 år gammel kvinne ble lørdag angrepet av en tre meter lang hvithai i Australia. En mann kom henne til unnsetning ved å gripe tak i haiens hale, noe som trolig reddet livet til den kvinnelige turguiden. Kvinnen er nå operert og tilstanden er stabil. (NTB)

Kanalforbud

Dansk Folkeparti vil forby arabiske fjernsynskanaler som Al Jazeera og Al Arabiya.

Ifølge Dansk Folkepartis leder Pia Kjaersgaard blir muslimer i Danmark påvirket av arabiske fjernsynskanaler til å hate Danmark og Vesten. (NTB)

5,7

millioner ivorianere gikk i går til stemmeurnene for å avgjøre hvem som skal bli Elfenbenskystens neste president, og dermed lede verdens største kakaoproduksjon. Analytikere håper valget, som er blitt utsatt i fem år, fører til varig fred. (NTB-Reuters)

fra 2008

Kongressvalg i morgen

President Barack Obama reiser USA rundt for å forsøke å få demokratiske hjemmesittere ut av sofaen og til urnene.

Damer svikter Obama

■ Kvinnelige velgere svikter demokratene, viser en meningsmåling gjort for The New York Times.

Meningsmålingen viser at flere kvinner ved dette valget vil stemme republikansk enn demokratisk. Skjer det, er det første mellomvalget siden 1982 at republikanerne har tatt en større andel kvinnelige velgere enn demokratene. Også blant grupper som de mindre velstående, katolikker og uavhengige velgere, ligger republikanerne an til å gjøre det bedre enn demokratene i morgendagens valg.

57 prosent av de spurte som har registrert seg for å stemme, sier at de denne gangen kan tenke seg å stemme på en kandidat som har liten politisk erfaring og mer enn en fjerdedel sier at de også kan tenke seg å stemme på en kandidat som har oppfatninger en kan kalle ekstreme. (Aftenpostens USA-korrespondent)

kategorien. Derfor får ungdom som deltar frivillig her ekstra skolepoeng.

Hemmelig våpen. Devin Osiri har ansvaret for å rekruttere ungdommene. Ifølge de eldre damene forelsker alle jentene seg i ham når han er rundt på skolene. Derfor melder de seg som frivillige.

– Når jentene melder seg, så kommer alle guttene etter. Vi kaller Devin for vårt hemmelige våpen, flirer Teller.

17 år gamle Myall Bositte kommer for å jobbe frivillig denne et-

termiddagen. Men det er ikke flere ledige telefoner, forklarer Joyce Fidler en lærer og skuespiller som bruker mesteparten av fritiden sin på valgkampanjer. Ifølge Fidler er det godt tegn, fordi det viser at folk stiller opp.

Myall kan ikke stemme før i 2012.

– Og da vil du stemme på Sarah Palin?

– Å nei, erru gåern, sier hun til applaus fra Fidler.

Det er rundt to millioner velgere i dette området. Bare denne valgkamporganisasjonen vil te-

lefonisk kontakte 200 000 personer før valglokalene stenger i morgen. I tillegg forsøker de å få flest mulig til å poststemme.

– Det er liten fare for at republikanerne skal erobre San Fernando Valley. Men dersom vi skal vinne guvernørvalget og valget av senator, er det viktig at valgdeltagelsen blir høy i slike demokratiske områder. Dette kan sikre oss de stemmene vi trenger på marginene, forklarer Kessler.

alf.ole.ask@aftenposten.no

Se også Økonomi side 9

«Min far er Li Gang»

Setningen har spredd seg over hele Kina de siste ukene, og den slår an en tone hos kineserne: mistanken om at likhet for loven ikke finnes.

Aftenpostens korrespondent
TORBJØRN PETERSSON
Beijing

Den er dukket opp på nettet, i sanger og i dikt. Og det hele startet med det som kunne vært en vanlig trafikkulykke. En av de mange som skjer hver dag, og som skyldes uforsiktig kjøring og alkohol i trafikken. Slike ulykker der den skyldige har makt og penger, og som derfor kan sørge for at det hele dysses ned.

I stedet ble denne dødsulykken kjent, og den har utløst en folkestorm. Men deretter har det hele forløpt slik det vanligvis gjør når kommunistpartiet setter sin kriseplan i verk.

Kjørt ned. Den 16. oktober gikk den 20 år gamle studenten Chen Xiaofeng og en kamerat på rulleskøyter inne på området til Hebei-universitetet i byen Baoding, 15 mil sør for Beijing. En bil kjørte på dem, og de lå blødende igjen på bakken. Sjøføren stakk av fra det hele, og Chen døde av skadene. Men like etterpå ble Li Qiming, som kjørte bilen, stoppet av vakter og rasende studenter som hadde sett hva som skjedde.

Det var da den ungen mannen kom ut av bilen og ropte: Bare forsøk å still meg for retten. Min far er Li Gang!

Li Gang er stedets politisjef, og i menneskemengden var det noen som tok videoopptak av det som skjedde og la dem ut på nettet. Der har Li Qimings arroganse skapt stort raseri.

Over loven. Han er ikke den eneste som tror at farens stil-

ling gjør at han står over domstolene. «Dette er typisk for barna til høye statstjenestemenn», slår kinesiske bloggere fast. «De tror de kan gjøre som de vil uten å bli stilt til ansvar».

Denne særstillingen i forhold til lovverket har eksistert lenge. Det som er nytt de siste årene er Internett, som cirka 400 millioner kinesere benytter seg av. For selv om nettet ikke har ført til de raske politiske reformer som noen eksperter trodde, og til tross for at myndighetene har bygget opp verdens mest omfattende nettpolit og et omfattende sensur-system for å holde uønsket informasjon borte, kan nettet nå fungere som en folkedomstol som myndighetene ikke helt våger å se bort fra.

Kampanje. I dette tilfellet ble internettbrukerne oppfordret til å slutte opp om kampanjen «Min far er Li Gang» og fortelle hvilket yrke deres egen far hadde.

Og kampanjen på nettet førte til at sjefen i Hebei-provinsen lovet at Li skal dømmes i henhold til loven.

Far og sønn er stått frem i det statskontrollerte fjernsynet og bedt om unnskyldning. Det opplevet kritikerne som et tåredryppende show. Men i tillegg har politisjefen selv tre ganger oppfordret offerets familie om å inngå en minnelig avtale. Familien er dessuten utsatt for press for å gå med på å krevere datteren. Selv tror familien det er for at det da ikke lenger vil være noen bevis for hva som skjedde.

Munnkurv. Studentene som var vitne til det hele, har fått forbud mot å snakke med utenforstående, og for helgen fikk kinesiske medier ordre om å hjemkalle reportere som hadde reist til Baoding for å rapportere om saken.

En tykk strek er trukket over setningen: «Min far er Li Gang».

torbjorn.petersson@dn.se

FOTO: CARL DE SOUZA/AFP

Verden i bilder

Okseløp. Det går så det spruter, når jockeyen styrer oksene gjennom løpet i landsbyen Mithial, i Punjab-provinsen. Banen er i overkant av 500 meter lang, og det raskeste tospannet vinner. Okseløp er populært i Pakistan, og spesielt utbredt i sommermånedene.

PÅ BESØK. President Obama ønsker å styrke samarbeidet India – USA, men mellom en heftig fortid og en løfterik fremtid er en høyst problematisk nåtid.

India og USA vil ta fatt i gnisninger

Under streken

FRED BERGSTEN

ARVIND SUBRAMANIA

The Washington Post

BARACK OBAMA reiser til uken til India på det lengste utenlandsbesøk noen gang som president.

I fjor undertegnet USA og India en epokegjørende kjernefysisk avtale som satte en standard for samarbeide som det er vanskelig å overgå. George W. Bush og de neokonservative, som innledet diskusjonene om avtalen i 2005, følte en inngrodd sympati for India som et levende demokrati og en strategisk motvekt til Kina.

Annet syn. Men denne regjeringen har andre prioriteter og et annet utsyn på verden. I Obamas krets er det ingen indofile (ingen Condoleezza Rice eller Robert Blackwill) som kan understreke hvor viktig India er.

Ikke desto mindre ser fremtiden lys ut for et samarbeid, fordi begge land bekjenner seg klart og tydelig til demokrati og åpne samfunn. Indias økonomi, som snart vil gå forbi Japans og få verdens tredje sterkeste kjøpekraft, vil bare styrke samarbeidsklimaet. Begge land vil fortsatt ha felles interesser i å håndtere et oppadstigende Kina.

Men dagens realiteter er en annen sak. Felles langsiktige mål når det gjelder bekjempelse av terrorisme og å stabilisere Afghanistan og Pakistan viker raskt for skarp uenighet om taktikk og handling på kort sikt.

Når det gjelder handel er India stadig mer urolig over den amerikanske Kongressens vilje til å opprette sperrer for

faglig indisk arbeidskraft uten et snev av protest fra Obama-administrasjonen. Landet fornemmer det den indiske parlamentariker Montek Ahluwalia kaller «en intellektuell klimaendring i USAs holdning til globalisering».

For sin del skremmer India bort amerikanske investorer med en serie politiske trekk til hinder for nærmere bånd som kunne utvikle seg gjennom amerikanske selskapers deltagelse i Indias økonomiske dynamikk. New Delhi har vedtatt lover som synes å åpne for ubegrenset ansvar for potensielle leverandører av kjernefysisk utstyr (for eksempel General Electric). En gammel sak fra Union Carbide-ulykken i Bhopal i 1984, som så ut til å være løst i 1989, kan nå bli gjenåpnet. Amerikanske investorer revurderer nå sitt syn på om India er vennligsinnet overfor investorer og eiendomsrettigheter.

Utfordringen for de to regjeringer er å holde gløme i live til et fremtidig samarbeidsklima kan bli varmere, selv om poli-

tiske begrensninger ikke åpner for aggressive fremskritt nå. To mål er verd å se nærmere på: Fast plass for India i FNs sikkerhetsråd og en tosidig økonomisk samarbeidsavtale.

Robust og mektig. Indias økonomi har mer kjøpekraft enn både Storbritannia, Frankrike og Russland. Landet er en atomkraft, og i motsetning til Kina og Russland, er India et robust demokrati. Strengt tatt bedre kvalifisert for Sikkerhetsrådet enn noen av de gamle medlemmene.

Ved å opprette G20-gruppen av ledende industriland tok USA ledelsen i arbeidet med å modernisere antikverte strukturer i styringen av den globale økonomi. Det er på tide å gjøre det samme for tilsvarende sikkerhetspolitiske institusjoner.

Artikkelforfatterne er hhv. direktør og seniorforsker ved Peterson Institute for International Economics.

Eline Lønnå (redaktør) | Peter M. Johansen | Sissel Henriksen
Harald Henmo | Johan Shanmugaratnam (permisjon)
Amal Wahab (Kairo) | utenriks@klassekampen.no

UTENRIKS

DAGENS TALL

230.000

Geologer frykter at et nytt jordskjelv kan ramme Haiti. I januar i fjor omkom minst 230.000 mennesker etter et skjelv som målte 7.0. Ny forskning tyder på at det finnes geologiske spenninger som ikke ble utløst i dette skjelvet, og som kan utløse en ny katastrofe på øya når som helst. **Eline Lønnå**

Historisk avtale i Asia

Vietnam og Japan tar et nytt steg i sitt handelsforhold. Søndag ble de enige om å samarbeide om sjeldne mineraler og atomkraftverk. Vietnam og Japan har vært handelspartnere i lang tid, men i helgen ble det inngått en avtale som knytter de to landene enda tettere sammen. Avtalen gir Japan mulighet til å importere sjeldne mineraler fra Vietnam.

©NTB

Første flyging til Bagdad

Før første gang på 20 år landet et europeisk passasjerfly i Bagdad søndag, noe som markerer et viktig skritt for Irak etter den amerikanske invasjonen i 2003. Flyet tok av fra Charles de Gaulle-flyplassen i Paris med 112 passasjerer, inkludert den franske handelsministeren. Ruteflyginger mellom de to hovedstedene ble innstilt etter Iraks invasjon av Kuwait i 1990.

©NTB

DAGENS NAVN

Pia Kjærsgaard

Dansk Folkepartis leder Pia Kjærsgaard foreslo i første omgang å forby parabolantennor i innvanderområder i større danske byer. Det forslaget ble blankt avvist av regjeringsspartiene og møtte krass kritikk også i opposisjonen. Derfor foreslår partilederen nå å gå andre veier i stedet. – Det er meget mulig at det er både praktisk, politisk og juridisk vanskelig, for ikke å si umulig, å forby parabolantennor, sier hun.

©NTB

ØVELSE: Tyrkiske spesialpolitifolk trener på arrestasjon under en anti-terrorøvelse i Izmir i forrige uke. I går smalt

Europol:

EUROPA: Flere terrorsaker satte støkk i Europa i helga. Men ifølge Europols årsrapport minker terroren, og islamistisk terror er helt minimal.

TERRORFRYKT

Av Eline Lønnå

Fire familiefedre fra Syria ble pågrepet i Göteborg lørdag morgen, mistenkt for å planlegge et terrorangrep i sentrum av byen. To kvinner i Jemen ble også arrestert i helga i forbindelse med sprengstoff funnet om bord i fly. Nord-Irak

politi detonerte en bombe i Lurgan sør for Belfast lørdag natt. Og i går morges ble det sprengt en bombe i Istanbul, med minst 22 sårede som resultat – trolig var det en selvmordsbomber som sto bak.

Men er det hold i bildet av et Europa under stormangrep fra terrorister? Årsrapporten fra det europeiske politisamarbeidet Europol forteller om en reelt eksisterende terrortrussel – men at den er på klar retur.

294 angrep

Rapporten «EU Terrorism Situation and Trend Report TE-SAT 2010» viser til 294 mislykkede, avvergede eller gjennomførte terrorangrep i seks EU-land i 2009. I tillegg ble det meldt om 124 angrep i Nord-Irland, både fra lojalist- og republikansk hold.

Det var en nedgang på 33 prosent sammenliknet med 2008, og nesten en halvering i forhold til antall angrep i 2007.

Ut fra Europol-rapporten er

FAKTA

Helgas terrorsaker:

- En bombe i den europeiske delen av Istanbul skadet minst 22 personer i går. Angrepet var trolig rettet mot politimål. Det var ikke kjent hvem som sto bak da KK gikk i trykken.
- Fire menn arrestert i Göteborg lørdag, mistenkt for å planlegge et angrep mot sivile mål i sentrum av byen.
- To kvinner arrestert i Jemen, for å forsøke å forårsake flystyrt ved hjelp av bomber.
- Bombe uskadeliggjort av politiet i Nord-Irland lørdag natt.

det de hjemmeavlede terroristene som står for mesteparten av terroren – ikke islamistiske aktivister fra Midtøsten. Ett eneste av de registrerte terrorangrepene i 2009 ble utført av islamister, og det var rettet mot en militærinstallasjon i Italia.

Derimot sto separatister i Spania (baskere) og Frankrike (korsikanere) bak 237 av an-

det i Istanbul, med mindre alvorlig resultat enn i 2003 – da et islamistisk angrep drepte 57 mennesker.

FOTO: SCANPIX/REUTERS

Mindre terror

grepen. Men også her er trenden nedadgående. Det totale antallet separatistangrep gikk ned med 40 prosent fra 2008 til 2009, ifølge Europol – selv om antall drepte økte fra 4 til 6 personer.

I Hellas, Italia og Spania ble det rapportert 40 angrep fra ytterliggående venstregrupperinger og anarkister, ifølge TE-SAT 2010. I Ungarn ble det registrert fire angrep fra høyreekstreme. Europol advarer også mot at dyrevernsaktivister i økende grad benytter seg av liknende metoder som terrorister.

Advarer mot islamister

Selv om islamistiske terrorister sto bak 0,3 prosent av den registrerte terroren i Europa i 2009, retter Europol en advarsel mot å tro at det ikke eksisterer en islamistisk trussel. I TE-SAT 2010 heter det at «trass i det faktum at bare ett angrep ble utført i EU har fortsatt islamistiske terrorister som mål å forårsake masse-død, som sett i forbindelse

med forsøket på å sprengte et fly mellom Amsterdam og Detroit i desember 2009». Europol skriver også at dersom selvradikalisererte individer ikke oppdages, kan de utgjøre alvorlige en sikkerhetsrisiko. Finansiering av terror via eller fra Europa er også et omfattende problem, ifølge Europol som viser til omfattende pengeoverføringer til områ-

der der terrorister er aktive. Finansiering av terror og medlemskap i organisasjon som står på EUs terrorliste er fortsatt den vanligste årsaken til arrestasjoner.

Færre arresterte

Men også statistikken over antall arresterte på mistanke om terror eller faktisk utførte terrorhandlinger viser en ned-

adgående trend. Til sammen 587 personer ble arrestert i EU for terror i 2009, 110 av disse innenfor islamistkategorien. Dette var en nedgang på 41 prosent sammenliknet med 2008, og en fortsettelse av en nedgang i 2007. I alt 391 personer og én organisasjon ble tiltalt for terrorisme, og 125 saker endte med dom i 2009.

eline@klassekampen.no

Jemen, det nye Afghanistan?

Arrestasjonen av en ung jemenittisk kvinne som skal ha sendt pakker med eksplosiver til USA bidrar til oppfatningen av Jemen som et viktig land for Al-Qaida og islamistiske terrorgrupper.

– Jemen er blitt det nye Afghanistan, sier den svenske terrorksperten Magnus Ranstorp til Independent on Sunday. Ranstorp pe-

John Brennan

ker på en stadig voksende strøm av utenlandske krigere som tar seg til Jemen for å delta i opplæring og trening der.

– Minst 70 tyskere er nå i treningsleire i Jemen, de siste to åra har rundt 200 vært der, sier Ranstorp.

Utenriksdepartementet i Whitehall i London opplyser også at rundt 30 britiske borgere er antatt å be-

finne seg på treningsleire i Jemen.

USAs president Barack Obamas Homeland Security-rådgiver John Brennan sier at grupper i Jemen nå er «de mest aktive operative filialene av al-Qaida».

USA er nå til stede i Jemen med 50 militærspeserter som skal lære opp kontra-terrorstyrkene. Kritikere frykter at dette bare vil gjøre det enklere å rekruttere nye potensielle terrorister.

Beholder våpen

SERBIA

Norge bruker millioner av kroner på rydding av klasevåpen i Serbia. Imens fortsetter Serbia å produsere og lagre egne klasevåpen og nekter å undertegne konvensjonen mot våpentypen.

Men Serbias klasevåpenholdning får ingen konsekvenser for forholdet Norge-Serbia, sier statssekretær Espen Barth Eide til NTB.

– Nei, det er ikke en belastning for forholdet. Vi har et meget godt bilateralt forhold til Serbia. Det er ikke norsk praksis å true med konsekvenser om et land ikke slutter seg til en internasjonal konvensjon. Det er viktig å fjerne klasevåpen i Serbia, og vi bistår med det, blant annet gjennom Norsk Folkehjelp, men serbiske myndigheter er ansvarlige for ryddearbeidet, sier han.

Espen Barth Eide.

Norge rydder dermed klasevåpen i et land som selv i prinsippet er forberedt på å bruke dem.

Ikke bilateralt

Eide understreker at Norge drøfter spørsmålet med Serbia jevnlig, men at dette ikke er et bilateralt norsk-serbisk spørsmål.

– Det er en internasjonal konvensjon Norge håper flest mulig slutter seg til. Det beste hadde selvsagt vært om alle land, også Serbia, hadde undertegnet. Serbia har så langt valgt å ikke slutte seg til, men vi håper de på sikt vil undertegne, sier han.

Eide mener konvensjon allerede har gjort det svært vanskelig for alle land å benytte klasevåpen, også de som ikke har tilsluttet seg avtalen.

Eneste i Eks-Jugoslavia

Som det eneste landet blant de tidligere jugoslaviske republikkene, har Serbia verken undertegnet eller ratifisert den internasjonale konvensjonen om klasevåpen, en konvensjon Norge stilte seg i spissen for å få vedtatt.

Konvensjonen trådte i kraft 1. august i år og er ratifisert av 43 land, mens 108 har underskrevet den. Bosnia-Hercegovina, Kroatia, Makedonia, Montenegro og Slovenia, har alle ratifisert avtalen. Serbia var med på å vedta konvensjonen i 2008, men har siden hoppet av.

ONTB

Omkamp om

VALG: Morgendagens mellomvalg vil ta temperaturen på et USA i demografisk og politisk endring.

KLASSEKAMPEN FØLGER
Valget i USA

Av Peter M. Johansen

Florida er igjen i *the twilight zone* fordi partipolitikken peker fram mot presidentvalget i 2012. Florida er en viktig «svingestat» og økonomi, innvandring og den økende andelen *hispanics* (spansktalende) tjener som nasjonalt barometer.

I Florida står valget mellom tre partier: Demokratene, Republikanernes Tea Party-kandidat og Republikanernes «uavhengige» kandidat som tapte nominasjonen.

Politisk beaufortskala

På meningsmålingene ligger Mario Rubio fra Tea Party med kubanske aner, klart foran den republikanske guvernøren Charlie Crist, Grand Ol' Party-ledelsens mann, og Demokratenes Kendrick Meek i kampen om plassen i senatet: 41 – 26 – 20 prosent. Rett før nominasjonen hos Republikanerne lå Rubio (39) jevnt med Crist, inntil Tea Party omfavnet den reaksjonære kubanskamerikaneren, tidligere leder for Representantenes hus i Florida.

Florida har vist seg å være en politisk vindmåler ved de siste valgene og veier tungt ved presidentvalg med sine 25 valg menn. Arbeidsløsheten er på rundt ti prosent, rett over landssnittet på 9,6 prosent for september, og delstaten har det tredje høyeste antallet tvangssalg av boliger i USA.

Valgdemografi

Floridas demografiske sammensetning interesserer valgforskerne: *hispanics*, spansktalende eksillatinere og deres etterkommere, og «grå pante-re», hvite eldre pensjonister fra over- og middelklassen.

Sistnevnte er ett av tyngdepunktene i Tea Party-bevegelsen med sin «verdikonserverative» nostalgi om USA fra storhetstida etter 2. verdenskrig til det problematiske 1970-tallet, forent med «småbydyllen» mot *Big Government*.

– Vi skjønner at dette landet er på feil spor, på ethvert nivå, og vi må slå inn på et annet spor, mener Rubio.

Han har, som øvrige Tea

FAKTA

Mellomvalget i USA:

- 2. november er det såkalt mellomvalg i USA.
- En tredel av Senatets medlemmer, alle medlemmene i Representantenes hus og 37 guvernører er på valg.
- Senatet har 100 medlemmer, Representantenes hus har 435 medlemmer.
- Ved valget i 2008 ble 257 demokrater og 178 republikanere valgt til Huset. Suppleringsvalg og partiskifter har gitt republikanerne ett ekstra sete.
- I Senatet sitter det nå 41 republikanere og 59 demokrater.

Party-kandidater, mange enkeltsaker som blir flagget høyt med stjerner og striper, men ikke noe sammenhengende partiprogram for bevegelsen.

Det samlende elementet er frykten og misnøyen med USAs økonomiske utvikling; det gjelder for Florida som i andre delstater.

– Mangel på jobber, arbeidsløshet og tvangssalgskrisa, alt under paraplyen for dårlig økonomi, er den første og største bekymringen her i Florida, sier Fernand Amandi, valganalytiker i Miami, til Financial Times.

«Change» i retur

Tea Party-bevegelsen har utfordret president Barack Obamas slagord fra 2008: *Change*. På tirsdag vil evnen til å mobilisere, heller enn antall valgte representanter, være mer avgjørende for gjennomslaget hos Republikanerne, i partiet.

Kampen står ikke om å stille egen kandidat i 2012, men om å vinne et splittet GOP, troilig i allianse med *neocons* fra Bush-tida. Det vil si å dra Republikanerne ytterlig i høyre-ekstremistisk retning mens USA taper sin posisjon internasjonalt som supermakt.

Republikanerne som stiller opp mot Tea Party-kandidater er i klemme. De skal kritisere Obama og Demokratenes økonomiske politikk, hvor motsetningene har gått på kryss og tvers mellom partiene i Kongressen når støttepakke-ene til finanskapitalen har blitt fordelt, noe Tea Party-bevegelsen med sin ultranøyliberalistiske holdning fordømmer.

Samtidig må konservative republikanere distansere seg fra høyrepopulismen som har blusset opp i USA med jevne mellomrom.

– Folk i Florida vil ikke ha en radikal høyreekstrem representasjon. Det er på grunn av denne formen for høyreradikalisme at jeg forlot Republikanerne, sier Crist til Financial Times i delstatshovedstaden Tallahassee.

Meningsmålingene har vist at republikanske velgere er

HOVEDBILDE FLORIDA: Tea Party-bevegelsens kandidat i Florida Marco Rubio leder på meningsmålingene politisk vindmåler ved valgene i USA.

mer klare for å stemme enn demokratiske – og at usikre Obama-stemmer, bekymret for framtida, nå går til Republikanerne i kriseutsatte delstater som Pennsylvania som støttet Obama tungt ved forrige valg.

Det kan senke viseadmiral Joe Sestaks kampanje for Se-

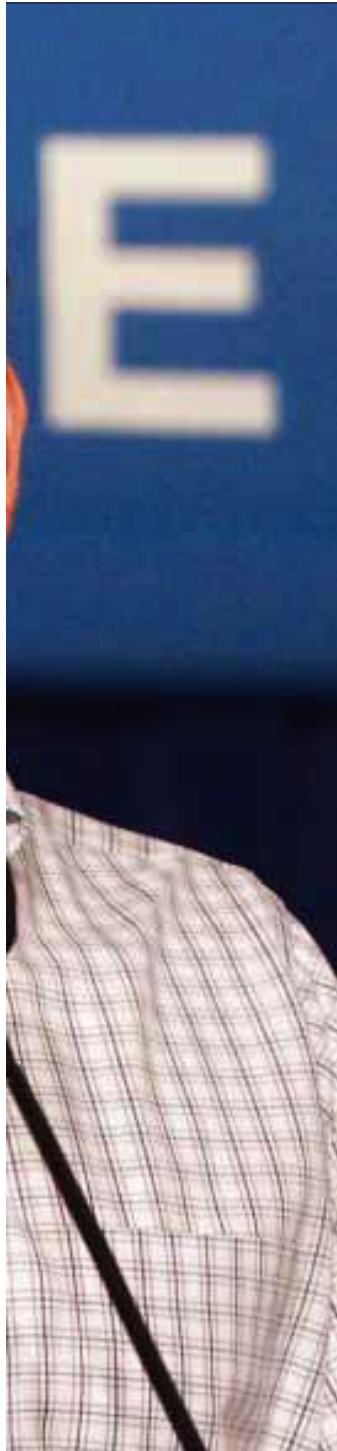
natet. Han ligger åtte prosent-poeng etter republikaneren Pat Toomey, tidligere representant som ledet skattemotstandergruppa Club for Growth, på en meningsmåling. De er omtrent likt på en annen.

De slåss om plassen til den markerte senatoren Arlene

Spector som gikk over fra Republikanerne til Demokratene for deretter å tape nominasjonen for Sestak, som forsvarte Obamas helsereform og advarte mot Sarah Palins ekstremhøyre.

Sestak er med andre ord en politisk *maverick* på demokratisk side i en politisk situa-

«Change»

Florida har vist seg å være en slags
ALLE FOTO: REUTERS/SCANPIX

sjon som statsviter i delstaten G. Terry Madonna beskriver som «redselssfull» for Demokratene, selv med 1,1 millioner flere medlemmer enn Republikanerne. Madonna mener at Demokratene lider at ti prosent «entusiasmeforskjell».

Det er naturligvis avhengig

PÅ PRØVE: President Barack Obama er fortsatt populær blant enkelte befolkningsgrupper.

RAMMET: Florida har det tredje høyeste antallet tvangssalg av boliger i USA.

av hvorvidt Tea Party klarer å holde koken i kjelen – og hvor mye media er blitt «forledet» av dampen i Tea Party-bevegelsen. Det er retningsmerke ikke bare for Pennsylvania, men hele USA etter at Demokratene har satt sine tunge skyts i sirkulasjon: Obama og tidligere president Bill Clinton i sørstatene.

Sestak-kampanjen setter sin lit til «Jeg er ingen heks»-annonser til den allerede famøse Tea Party-kandidaten Christine O'Donnell i Delaware. Men for Toomey er Sestak «just another liberal».

Det brakte Obama tilbake til Philadelphia i den siste innspurten.

Forhåndsstemmene

Demokratene hevder at de har fordel av at flere velgere allerede har avlagt stemmer. Det har ført til spekulasjoner om at «entusiasmegapet» mellom offensive republikanere og passive demokrater kan bli mindre dersom det blir den høye valgdeltakelsen som nå er forventet.

Inntil 2008, da Obama vant «poststemmene» med brei margin, hadde Republikanerne tatt tidligstemmene. Nå ser

det bedre ut for Demokratene, ifølge statsviter Michael McDonald ved George Mason University i Fairfax County, Virginia.

Valgkartleggingen i Clark County som omfatter kasinobyen Las Vegas, og Washoe County viser at Demokratene har 45 mot 40 prosent av tidligstemmene – i delstaten Nevada, «Silver State» hvor Demokratenes senatsleder, Harry Reid, slåss hardt for sin representasjon mot Tea Partys Sharron Angle.

Skadebegrensning

Tidligstemmemålingen i Nevada har spredt seg til North Carolina, West Virginia, California og Wisconsin hvor Demokratene trenger sterke shots i innspurten. Det skal kontre medieinntrykket av republikansk seier i begge kamre som USAs høyreekstremer media pumper hver dag.

«I avgjørende senatsvalg ser vi oppmuntrende tegn», hevder Demokratenes senatskampanjeleder Robert Menendez i sitt forsøk på skadebegrensning på partiets hjemmeside – uten å nevne at situasjonen er annerledes i Flori-

da, hvor Republikanerne leder 53-34, og Colorado hvor det står 42-37 i forhåndsstemmene blant partimedlemmer.

Det er med andre ord «de uavhengige» som igjen avgjør. De heller i republikansk, konservativ retning, ifølge målingen til Politico/George Washington University forrige mandag. Republikanerne ledet da med 14 prosentpoeng.

Provoseres til å stemme

Demokratene må forlure seg på Obamas høye oppslutning blant afroamerikanere – og at de stemmer i mellomvalget når Obama ikke står til valg. Tankesmia for afroamerikanske spørsmål, Joint Center for Political and Economic Studies, mener at angrepene fra Tea Party vil sende mange svarte velgere til urnene.

– Svarte velgere stemmer når de mener at deres stemmer utgjør en forskjell. Dette er et slikt år, mener David Bositis, forfatter av en ny JC-PES-rapport.

Han viser til Tea Party-bevegelsen som hevder Obama ble født i Kenya, ikke på Hawaii, og er skapmuslim. Slike anklager, med tydelige rasistiske og islamofobe overtoner, hjelper å mobilisere afroamerikanske velgere, mener Lorenzo Morris, professor i statsvitenskap ved Howard University i Washington.

Det er flest fattige og husløse blant afroamerikanere, som i 2008 utgjorde rekordhøye 13 prosent av stemmene. Mens popularitetsraten til Obama har falt til 41 prosent, er den fortsatt 91 prosent blant afroamerikanere.

Det – og Tea Party-bevegelsens grumsete uttalelser – utfordrer den allmenne hyllesten om at valget av Obama beviste at USA har kommet over sin rasistiske fortid.

peter.m.johansen@klassekampen.no

MARXIST: Groucho Marx.

Satire-seier

USA

Av Eline Lønnå og NTB

Lørdag møtte mange titusener opp til de liberale komikerne Jon Stewart og Stephen Colberts folkemøter for henholdsvis sunt folkevett og frykt

Populære show

Det ser ut til at politisk satire og komedie kan bli en av høstens store valgkampvinnere i USA. For der det politiske USA står splittet i en bitter valgkamp, samles stadig flere seere foran skjermen når The Daily Show med Jon Stewart går på lufta.

Også Stewarts sidekick gjennom mange år, Stephen Colbert, har fått sitt eget show, The Colbert Report.

Lørdag arrangerte de to masse mønstrengene «Folkemøte for å gjenopprette sunt folkevett» og «Marsj for å holde frykten levende» – Rally to Restore Sanity and/or To Keep Fear Alive.

Plassen foran George Washington-monumentet fyltes opp av mange titusener mennesker som hadde tatt seg bryet med å male ironiske og humoristiske slagord opp på medbrakte plakater.

Så selv om Stewart og co. har insistert på at møtet ikke er politisk, tyder oppmøtet på at politisk satire er en sikker vinner.

Begge de to talkshowvertenene har reklamert heftig for sine arrangementer i programmene sine den siste tiden.

Nesten sosialistisk ...

Mange av deltakerne debuterte som politiske aktivister på lørdag.

En representant for disse var 69 år gamle Ramon d'Immensio, selverklært «nesten sosialist, men ikke helt ... lyserosa kanskje». Han ville først og fremst bli med for å vise motstand mot Republikanerne, og hadde tatt med seg skiltet «Idioti er et valg ... Ofte en livsstil».

– De lever i en fantasiverden. Alt Republikanerne gjør setter oss i fare, sier d'Immensio til The Guardian.

eline@klassekampen.no

VERDEN

Historisk avtale

Hanoi: Vietnam og Japan er nblitt enige om å samarbeide om sjeldne mineraler og atomkraftverk. Avtalen gir Japan mulighet til å importere sjeldne mineraler fra Vietnam, og de to landene skal også samarbeide om atomkraftverk. Forholdet mellom Kina og Japan har kjølet betraktelig den siste tida. Kina står i dag for 97 prosent av produksjonen av de sjeldne jordartene, som er en viktig bestanddel i en rekke høyteknologiske produkter som atskjermer, lasere og hybridbiler. Flere industriland frykter nå at Kina skal misbruke sitt monopol på sjeldne jordarter til å øve politisk press. (NTB)

–215.000 deltok i satirisk folkemøte i USA

Washington: Omkring 215.000 mennesker møtte opp på de liberale komikerne Jon Stewart og Stephen Colberts folkemøte i USAs hovedstad lørdag, ifølge et anslag gjort av TV-kanalen CBS. Stewart, og hans sidekick Colbert, planla to massemonstringer: «Folkemøte for å gjenopprette sunt folkevett» og «Marsj for å holde frykten levende». Arrangementene lørdag ble slått sammen, og plassen foran George Washington-monumentet ble fylt opp med titusener av mennesker med satiriske budskap. (NTB)

Tror på Egypt

Politisk forandring i Egypt er uunngåelig, mener Mohamed ElBaradei. – Jo mer upopulært et regime blir, og jo mer det forstår hvor forhatt det er, desto mer autoritært blir det, sier han. – Egypt har levd så lenge i et autoritært system, som forteller dem hva de kan og ikke kan gjøre, at de ikke engang vet hva demokrati virkelig betyr, men dette vil forandre seg, sier han. ElBaradei, som tidligere ledet Det internasjonale atomenergibyrå (IAEA), er nå blitt en sentral opposisjonspolitiker i Egypt. (NTB)

Her tror de på se

TIL KAMP: Over pizza og kanapeer feirer senatskandidat Nan Hayworth nok en sikker seier for republikanerne. – Vi skal kjempe mot demokratenes nedsettende holdning.

I USA
HEIDI TAKSDAL SKJESETH

Nan Hayworth an til å vinne over den sittende demokratiske kandidaten, i likhet med opptil 50 kongresskandidater over hele USA.

ENDRING I VENTE

– Vi har blitt tjenere av staten! Men det er staten som skal tjene oss, roper Nan Hayworth, og lover å gi «alt» for velgerne sine. Rundt 40 dresskleddede menn og litt færre kvinner klapper og jubler. Vi er på en republikansk pizza- og kanapeelunsj en drøy time utenfor Manhattan. Her er det flere hus med amerikanske flagg enn uten. I sentrum av byen henger et stort banner med påskriften: «Gud velsigne Amerika»

Nan Hayworth, som introduseres som «mor, doktor, republikaner og næringslivsdame», vil kutte skatt, minske statens makt og reversere Obamas helsereform.

– Dette har gått for langt. På tirsdag kveld er det republikansk flertall i kongressen, jubler Hayworth.

Ifølge New York Times valgblogg har Nan Hayworth mer enn 70 prosent sjanse for å vinne mot demokratiske Jon Hall, som har sittet siden 2004.

NY AKTIVIST

Don Beeler er vert for pizzalunsjen og eier av storstua der republikanerne samles. I kjelleren går Fox News på full guffe, i noe som ligner på en privat kino. Don Beeler har aldri vært spesielt interessert i politikk. Men etter at Obama kom til makten, våknet aktivisten i den dresskleddede mannen på femti år.

– Det ble bare for mye. Obama tar det altfor langt, han fører en alt for liberal politikk, sier Beeler og rister på hodet.

AKTIV: Investoren Don Beeler ble politisk aktiv like etter at Obama kom til makten. – Det ble bare for mye, sier Beeler.
FOTO: HEIDI TAKSDAL SKJESETH

«Så mye stat, så mye liberal politikk. Vi lever i verdens beste land, og nå risikerer vi å miste det.»

Don Beeler, politisk aktivist

MELLOMVALGET I USA

- I morgen 2. november velges nye representanter til alle de 435 plassene i Representantenes hus og til 36 av de 100 plassene i Senatet i USA.
- Valgene kalles mellomvalg fordi de avholdes midt mellom to presidentvalg.
- Hele Representantenes hus og en tredel av Senatet er på valg hvert annet år.
- Demokratene har per i dag et ertall i Representantenes hus på 253 mot 178.
- I Senatet har Demokratene 57 plasser pluss støtte fra 2 uavhengige representanter. Det er én for lite til å hindre såkalt libustertaktikk, nemlig uthaling av vedtak gjennom endeløse debatter, fra Republikanerne.

Kilde: NTB

ier

Nå gjest Don Beeler republikanske møter, donerer penger og hjelper til å organisere på lokalt nivå. Naboene og vennene hans har også trådt til det siste året. Beeler og naboenes politiske engasjement våknet omtrent samtidig som den omstridte Tea Party-bevegelsen, som ser ut til å vinne flere kandidater til Kongressen i morgen. Den eneste forskjellen på Don Beeler og Tea Party-aktivistene, er at de orker å gå rundt med plakater, sier han. – Men vi har nok samme motivasjon. Det ble bare så mye! Så mye stat, så mye liberal politikk. Vi lever i verdens beste land, og nå risikerer vi å miste det, sier Beeler, og setter ord på frykten mange på amerikansk høyreside føler.

Han tror Obama har mistet så mange stemmer fordi han har mistet taket på de unge.

– Nå skal de ut å søke jobb, og så er det ingen jobb å få. Da stemmer de ikke demokratisk igjen, forklarer investoren.

ENDRING

29 år gamle Rachel Neuhaus har tatt med seg ettårningen Emma på den eksklusive pizzalun-

sen. Hun pleide å stemme demokratisk. Det vil hun aldri finne på å gjøre igjen.

– Demokratene kveler privat sektor. Det er for mye skatter og for mye regulering, sier Neuhaus.

Hun tviler ikke på at Obama har hjertet på rett sted.

– Men idealistisk politikk er så upraktisk. Næringslivet må få beholde det de tjener, det er sånn jobber blir til, sier Neuhaus, som selv er ansatt i et selskap som driver med boligutvikling i den velstående Hudson Valley-regionen.

Don Beeler håper republikanere og demokrater vil samarbeide mer nå som republikanerne trolig får flertall. Han mener Obama har stengt republikanerne ute de første to årene.

– Vi vil jo egentlig det samme, demokratene og oss. Vi vil at alle skal ha suksess, men vi er uenige i hvordan vi skal få det til. Hva som vil skje nå? Hvem vet. Det kommer an på presidenten, sier Neuhaus.

heidi.taksdal.skjeseth@dagsavisen.no

TØFF: Dilma Rousseff omtales som «jernkvinnen» for sin lederstil.
FOTO: DIEGO CARA, SCANPIX

«Jernkvinnen» klar for å lede Brasil

VINNER: Dilma Rousseff ble håndplukket til å ta over etter Brasils populære president Lula da Silva. Men ikke alle er like begeistret for den politiske linjen som ser ut til å fortsette etter søndagens valg.

– Etter denne store mannen vil Brasil ble styrt av en kvinne, en kvinne som vil føre videre Lulas Brasil, erklarte Rousseff da hun ble lansert som det regjerende Arbeiderpartiets kandidat til presidentvalget.

Da brasilianerne gikk til stemmeurnene søndag, så det ut til at hun fikk rett i sin spådom: 62-åringen vil etter alt å domme bli landets første kvinnelige president.

TØFF LEDERSTIL

Rousseff har aldri før vært på valg, men har lenge vært sentral i landets styre og stell, blant annet som energiminister og i lederjobber i oljeindustrien og flere departementer.

Hun blir omtalt som «jernkvinnen», slik den britiske statsminister Margaret Thatcher også ble, et kallenavn som viser til hennes tøffe lederstil. For det er en kvinne med sterk ryggrad som etter alt å domme nå inntar presidentpalasset.

Rousseff vokste opp i en middelklassefamilie, med bulgarsk far. Hun engasjerte seg politisk i

ungdommen, og sluttet seg til en undergrunnsbevegelse som kjempet mot militærdiktaturet som styrte Brasil fra 1964 til 1985. For dette ble hun kastet i fengsel og torturert på begynnelsen av 1970-tallet.

Så sent som i fjor fikk Rousseff behandling for lymfekreft, men det hindret ikke «jernkvinnen» i å kaste seg inn i valgkampen for å videreføre Lulas politikk. Underveis så hun seg nødt til å endre litt på imaget for å appellere til velgerne. Hun har både fått ny frisyre og byttet ut sine strenge briller med kontaktlinser.

GOD DRAHJELP

Det var likevel ikke utseendet som ga henne hardest medfart i valgkampen, men hennes tidligere uttalelser om en oppmyking av abortlovene og for homofile ekteskap. Det har blant annet gitt henne motstandere i kirken.

Men støtten fra den populære sittende presidenten har gitt henne god drahjelp i kampen. Hun klarte ikke å vinne første valgomgang med stort nok flertall, men i andre valgomgang ser det ut til at rivalen Jose Serra må gi tapt.

Hans tilhengere er skuffet. – Det er synd. Regjeringen har ikke gjort noen ting for meg, sier arbeidsløse Gabriela Costa i forstaden Sao José dos Campos. Hun tilhører middelklassen og føler at hun er blitt glemt mens presidenten har brukt mye krefter på å bedre kårene til de aller fattigste. (NTB)

BRASILS NESTE PRESIDENT?

- Navn: Dilma Vana Rousseff
- Født: 14. desember 1947 i Belo Horizonte, Minas Gerais
- Utdanning: Økonom
- Partitilhørighet: Det venstre-radikale partiet Partido dos Trabalhadores (PT)
- Karriere: Var bl.a. Brasils gruve- og energiminister i perioden 2003 – 2005.
- Hun er for tiden en av president Lula da Silvas nærmeste medarbeidere.
- Er lansert som kandidat ved presidentvalget i Brasil i 2010.

«Etter denne store mannen vil Brasil ble styrt av en kvinne, en kvinne som vil føre videre Lulas Brasil.»

Dilma Rousseff, påtroppende president i Brasil

PRESIDENT: Laurent Gbagbo.
FOTO: EMANUEL EKRA, SCANPIX

Håper valget fører til fred

UTSATT: Velgere på Elfenbenskysten stemte søndag ved det første presidentvalget på ti år. Analytikere håper valget, som har blitt utsatt i fem år, fører til varig fred.

Omkring 5,7 millioner ivorianere skal avgjøre hvem som skal lede verdens største kakaoproducent. Nåværende president Laurent Gbagbo stiller mot 13 utfordrere, inkludert opposisjonslederen Alassane Outtara.

Outtara, som tidligere var sosialøkonom for Det internasjonale pengefondet (IMF), har vært utestengt fra tidligere valg. Landet har også fått sin første kvinnelige presidentkandidat, Jacqueline Obile, skriver CNN.

– Dette er en gledens dag. Ingen av oss trodde valget noen sinne ville bli holdt, og nå skjer det. Krisen er over, sier den 40 år gamle helsearbeideren George Assamoi som sto i kø for å avlegge sin stemme. Observatører sier at presidentvalget har gått rolig for seg.

HAR IKKE FOLKETS TILLIT

Etter at presidentens femårsperiode gikk ut, er et nytt valg blitt utsatt seks ganger på grunn av den sporadiske volden som har fulgt borgerkrigen som herjet landet i 2002 og 2003. Elfenbenskysten har vært preget av økende sosial og politisk uro, militærkupp og borgerkrig de siste årene.

– For meg representerer denne stemmen fred. Det er derfor vi tok til våpen for åtte år siden. Nå er det over, sier Coulibaly Abou, en tidligere opprører som avga sin stemme søndag.

AVSATTE REGJERINGEN

I februar avsatte Gbagbo regjeringen og valgkommisjonen. Avgjørelsen kom etter en krammel om registrering av velgere, en sak som har truet den skjøre fredsprosessen i landet.

Gbagbos beslutning om avsettelsen sjokkerte landets to viktigste opposisjonspartier, som beskrev avgjørelsen som udemokratisk og grunnlovsstridig. (NTB)

ANGREP: En selvmordsbomber sprengte seg selv i luften midt i sentrum av den tyrkiske byen Istanbul i går tidlig. Mer enn 30 personer ble skadet.
FOTO: SCANPIX

Bombefrykten rir Europa

TERRORANGREP: Den nærmest usynlige trusselen om terrorangrep har igjen skapt frykt over hele Europa. Tyskland og Frankrike legger nå ned forbud mot transport y fra Jemen etter funn av bomber i gods som skulle til USA.

AMUND TRELLEVIK

I går rammet terroren igjen en europeisk storby: Over 30 personer ble skadet, flere av dem alvorlig, da en bombe gikk av i Istanbul i morgentimene i går. Angrepet var rettet mot et politikjøretøy som var parkert på Taksim-plassen, et populært turistmål i hjertet av den europeiske delen av Tyrkias største by.

MISTENKER PKK

Igen viser terrorister hvor enkelt man skaper frykt blant millioner av innbyggere, for selv om gårdsdagens angrep i Tyrkia etter alt å dømme var rettet mot politiet som et symbol på staten Tyrkia, ble 17 sivile mennesker skadet i aksjonen.

En person er bekreftet omkommet i eksplosjonen, og tyrkisk politi opplyser at liket av det som trolig var en selvmordsbomber er funnet. Mistanken for angrepet rettes mot den militante fløyen av det kurdiske arbeiderpartiet PKK, et parti som

er forbudt i Tyrkia. PKK har siden slutten av 70-tallet kjempet for et uavhengig Kurdistan i fjellområdene i det sørøstlige Tyrkia, og selv om kravene de siste årene er moderert til at PKK ønsker en form for kurdisk autonomi innenfor staten Tyrkia, er PKK fremdeles kapable til å utføre terroraksjoner.

Etterretningstjenesten opplyser at planleggingen av flere terrorangrep de siste dagene er rullet opp over hele Europa. I Göteborg i Sverige gikk politiet til aksjon mot flere adresser lørdag og gjorde en rekke pågripelser av personer mistenkt for terrorplanlegging. Dagen før varslet politiet om at det var kommet inn bombetrusler mot sentrumsområder i Göteborg, og to personer ble lørdag ettermiddag formelt siktet i saken.

BOMBER I NORD-IRLAND

Den svenske sikkerhetstjenesten Säpo hevet for en måned siden terrorberedskapen til det høyeste nivået på fem år, noe som er en klar indikasjon på at etterretningstjenesten har hatt opplysninger om at svenske mål kunne

være utsatt for angrep.

Lørdag kveld slo ansatte ved flyplassen i Belfast i Nord-Irland alarm etter at det ble oppdaget en bombelignende gjenstand i en bil. Samme dag ble det funnet en bombe i Lurgan sør for Belfast. Politiet mistenker væpnede nasjonalister for å ha plantet bomben, som inneholdt over 40 kilo hjemmelaget sprengstoff, melder NTB. Begge bombene ble uskadeliggjort av politiet.

SIKKERHET PÅ TRANSPORTFLY

En anonym kilde i USAs etterretningstjeneste opplyste i går om at en mann ved navn Ibrahim Hassan al-Asiri er USAs hovedmistenkte etter at det ble oppdaget bomber om bord i et transportfly som skulle fra Jemen til USA. Ibrahim Hassan al-Asiri skal være medlem av Al-Qaida, og har ifølge NTB også tidligere vært involvert i terrorangrep, blant annet mot Saudi-Arabias innenriksminister i 2009, samt det mislykkede forsøket på å sprengte et passasjerfly i lufta annen juledag i fjor.

Det var fredag at det ble funnet to bomber blant gods som skulle fraktes til USA. Bombene ble oppdaget under en mellomlanding i Storbritannia, og både Tyskland og Frankrike har nå lagt ned forbud mot transportfly som kommer fra Jemen.

amund.trellevik@dagsavisen.no

